

НАВЧАННЯ ДИТИНИ ПРАЦІВНИКА ЗА РАХУНОК КОШТІВ СІЛЬГОСППІДПРИЄМСТВА ЩО З ПОДАТКАМИ?

Олександр Голубовський,

консультант з бухгалтерського обліку та оподаткування

Сільгоспідприємство оплачує навчання у приватній школі дитини свого працівника. Кошти перераховуються безпосередньо навчальному закладу. Які податкові наслідки з ПДФО, ВЗ і ЄВ та інших податків?

ПДФО

Податковий кодекс України (далі – ПКУ) містить кілька «навчальних» пільг. Розглянемо, чи підходять вони для наведеної ситуації.

ПІЛЬГА ЗА ПП. 165.1.21 ПКУ

Відповідно до цієї норми не включається до загального оподаткованого доходу платника податку сума, сплачена будь-якою юридичною або фізичною особою на користь вітчизняних **вищих та професійно-технічних навчальних закладів** за здобуття освіти, за підготовку чи перепідготовку платника податку, але не вище трикратного розміру мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного (податкового) року за кожний повний або неповний місяць навчання, підготовки чи перепідготовки такої фізичної особи.

У ситуації, що розглядається, оплата за навчання здійснюється приватній школі. Тобто йдеться про початкову та/або середню освіту, а не вищу чи професійно-технічну. Тому ця пільга не підходить.

ПІЛЬГА ЗА ПП. 170.7.4 ПКУ

Згідно з цим підпунктом не включається до оподаткованого доходу цільова благодійна допомога, що надається резидентами – юридичними чи фізичними особами у будь-якій сумі (вартості) навчальному закладу у вигляді плати за навчання або за надання додаткових послуг з навчання:

- особи з інвалідністю;
- дитини з інвалідністю або дитини, в якій хоча б один із батьків є особою з інвалідністю;
- дитини-сироти, напівсироти;
- дитини з багатодітної чи малозабезпеченої родини;
- дитини, батьки якої позбавлені батьківських прав.

Отже, якщо дитина належить до якоїсь з наведених категорій, оплата її навчання не оподатковується ПДФО.

В додатку 4ДФ до об'єднаної звітності зазначена виплата відображається з ознакою доходу «169» – за кодом (РНОКПП) дитини. Якщо батьки ще не отримували код на дитину, його потрібно отримати в загальному порядку, звернувшись до податкової інспекції за місцем проживання.

ДОДАТКОВЕ БЛАГО

Якщо на оплату навчання не поширюються пільги за пп. 170.7.4 ПКУ, вона оподатковується як додаткове благо, що надається у вигляді вартості безоплатно отриманих товарів (робіт, послуг). Для цілей оподаткування вартість таких послуг визначається виходячи зі звичайних цін (пп. «е» пп. 164.2.17 ПКУ). Хоча в цій ситуації сума, яку оплатили, по суті і буде звичайною ціною.

Оскільки таке благо дитина (платник податку) отримує від сільгоспідприємства в негрошовій формі, об'єкт оподаткування обчислюється за правилами, визначеними п. 164.5 ПКУ, тобто з урахуванням коефіцієнта, який для ставки ПДФО 18% становить 1,219512.

Дехто може заперечити: чому ж негрошова форма, якщо сільгоспідприємство платить кошти?

Але ж кошти воно платить не дитині, а приватній школі. Тому для дитини такий дохід буде негрошовим.

ПДФО перераховується до бюджету протягом трьох банківських днів з дня, що настає за днем сплати коштів приватній школі (пп. 168.1.4 ПКУ).

В додатку 4ДФ до об'єднаної звітності зазначена виплата відображається з ознакою доходу «126». Причому в цьому додатку потрібно зазначити реєстраційний номер облікової картки платника податків (РНОКПП) – дитини. Адже саме вона отримує дохід.

ВІЙСЬКОВИЙ ЗБІР

Відповідно до п. 16¹ підрозд. 10 розд. XX ПКУ військовий збір (ВЗ) у розмірі 1,5% утримується з доходів, які оподатковуються ПДФО.

Тому якщо застосовується пільга з ПДФО за пп. 170.7.4 ПКУ, то відповідна сума не оподатковується й ВЗ.

Якщо ж дохід розглядається як додаткове благо і оподатковується ПДФО, такий дохід оподатковується і ВЗ.

Але на відміну від ПДФО, база оподаткування ВЗ не збільшується на «натуральний» коефіцієнт, тому що це прямо ПКУ не передбачено (так само консультує і податкова, відповідаючи на аналогічне питання в ресурсі ЗІР, підкатегорія 126.05). Тобто ВЗ обчислюється виходячи з вартості навчання. ВЗ сплачується в ті самі строки, що й ПДФО.

ЄВ

Відповідно до п. 11 розділу II Переліку видів виплат, що здійснюються за рахунок коштів роботодавців, на які не нараховується єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, затвердженого постановою КМУ від 22.12.2010 р. № 1170, **ЄВ не нараховується на витрати на платне навчання працівників і членів їх сімей**, не пов'язане з виробничою необхідністю, згідно з договором між підприємством та навчальним закладом.

Зазвичай оплата в таких випадках здійснюється за тристороннім договором – між сільгоспідприємством, приватною школою і батьком чи матір'ю (працівником сільгоспідприємства).

Втім, якщо навіть договір укладено тільки між батьком чи матір'ю і приватною школою, то на здійснену оплату, на наш погляд, все одно ЄВ нараховувати не потрібно. Адже оплата здійснюється на користь дитини й не входить до заробітної плати (доходу) її батьків (в додатку 4ДФ зазначається РНОКПП дитини).

ІНШІ ПОДАТКИ

У разі коли сільгоспідприємство є платником податку на прибуток, то сплачені суми зменшують фінрезультат до оподаткування, який є основою для визначення об'єкта оподаткування податком на прибуток згідно з пп. 134.1.1 ПКУ. Причому податкові коригування для такої ситуації ПКУ не передбачені.

Якщо сільгоспідприємство є платником єдиного податку III чи IV груп, сплата зазначених коштів на об'єкт оподаткування цими податками не вплине.

Якщо сільгоспідприємство є платником ПДВ, воно зазвичай не отримує від приватної школи (постачальника послуг) «вхідного» податкового кредиту з ПДВ. Адже за тристоронньою угодою (яка, як правило, укладається в таких випадках) послуги надаються на користь дитини, а не на користь сільгоспідприєм-

ства. Сільгоспідприємство виступає лише платником цих послуг. Тобто навчальний заклад – платник ПДВ складає податкову накладну на отримувача послуг – дитину (отримувач – «Неплатник»).

Якщо ж тристоронньої угоди не укладено й податкову накладну все ж таки оформлять на сільгоспідприємство, то воно включає її до податкового кредиту та одночасно (в тому ж податковому періоді) нараховує «компенсуючі» податкові зобов'язання з ПДВ за п. 198.5 ПКУ (адже такі витрати не пов'язані з господарською діяльністю сільгоспідприємства).

В бухгалтерському обліку сума, що розглядається, списується на субрахунок 949 «Інші витрати операційної діяльності».

Приклад

Вартість навчання дитини в приватній школі становить 5 000 грн (у т. ч. ПДВ – 833,33 грн). Згідно з тристоронньою угодою між батьком дитини, навчальним закладом та сільгоспідприємством зазначену суму оплачує сільгоспідприємство, а отримувачем є сама дитина. Податкова накладна на сільгоспідприємство не оформлюється. Під жодну з пільг ця виплата не підпадає.

Визначаємо оподатковуваний дохід (сума береться з урахуванням ПДВ):

$$5\,000 \times 1,219512 = 6\,097,56 \text{ грн.}$$

Сума ПДФО становить 1 097,56 грн (6 097,56 грн x 18%), сума ВЗ – 75 грн (5 000 x 1,5%).

Бухгалтерські проводки щодо цих операцій наведено таблиці:

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн
		дебет	кредит	
1	Перераховано кошти приватній школі	685	311	5 000,00
2	Перераховано ПДФО до бюджету	641	311	1 097,56
3	Перераховано ВЗ до бюджету	642	311	75,00
4	Віднесено до складу витрат: – перераховані кошти	949	685	5 000,00
5	– ПДФО	949	641	1 097,56
6	– ВЗ	949	642	75,00

ЖУРНАЛ «АГРОПРО» – НАДІЙНИЙ ПАРТНЕР АГРАРНОГО БІЗНЕСУ

7 причин передплатити журнал «АгроПРО»

1. Це єдине в Україні практичне видання для власників і керівників малого та середнього агробізнесу.
2. З нами співпрацюють найкращі фахівці України в галузі права, економіки та оподаткування.
3. На сторінках журналу висвітлюються всі актуальні питання, що можуть зацікавити керівників сільськогосподарських підприємств і фермерських господарств.
4. У кожному номері журналу аргументовані рекомендації, як у межах законодавчого поля заощаджувати кошти для подальшого розвитку бізнесу.
5. Ми публікуємо поради адвокатів щодо захисту бізнесу та відстоювання своєї точки зору перед контролюючими органами.
6. «Просто про складне» – консультації та відповіді на запитання, викладені аргументовано, в доступній і зрозумілій формі.

І найголовніше!

7. У читачів журналу «АгроПРО» збільшуються фінансові ресурси.